

Nr 400

Av fru **Lewén-Eliasson m. fl.**, om samordning av den lägre sjukvårdsutbildningen med den egentliga sjuksköterskeutbildningen.

(Lika lydande med motion nr 321 i Första kammaren)

Den expanderande sjukvården medför allt större behov av personalrekrytering, vilket i sin tur ökar anspråken på goda utbildningsmöjligheter för denna personal. Det gäller grundläggande yrkesutbildning för olika personalkategorier lika väl som fortbildning och omskolning av redan anställda, så att dessa skall kunna åta sig att sköta nya arbetsuppgifter.

Utbildningens pedagogiska och praktiska utformning har för viss sjukvårdspersonal behandlats av den Thapperska utredningen, som därjämte skisserat det inre sjukhusarbetets organisation och bedrivande. Utan att ta ställning till enskildheterna i de förslag som denna utredning framlagt vill vi uttala det önskvärda i att de kommitterades intentioner snarast blir förverkligade. Den vägledande tanken att genom en differentierad utbildning ge de anställda bästa möjliga anpassning till aktuella arbetsuppgifter samt att genom utbildning öppna möjligheter för personalen att påtaga sig mera kvalificerat arbete och avancera måste leda både till bättre utfört arbete och till vidgad rekrytering av lämplig och ambitiös personal.

Den återopade utredningen framhåller att »det borde vara möjligt att på grundval av sjukvårdsbiträdesutbildning och undersköterskeutbildning enligt våra förslag kunna utforma utbildningsgången vid sjuksköterskeskola på sådant sätt att tidigare genomgången utbildning tillgodoräknades, varigenom sjuksköterskeutbildningen sålunda skulle kunna avkortas. Vi har därför strävat efter att ge kursplanerna sådant innehåll och utformning, att de bör kunna utgöra en god grund i allmän hälso- och sjukvårdslära för de befattningshavare, som ämnar fullfölja sin sjukvårdsutbildning och utbilda sig för sjuksköterskeyrket».

I fortsättningen säger man emellertid, att »då vi i annat sammanhang förordat en översyn av sjuksköterskeutbildningen, har vi inte ansett oss böra göra några överväganden rörande hur en vidareutbildning skulle uppläggas och hur lång tid sjuksköterskeutbildningen lämpligen borde omfatta för elev, som tidigare genomgått sjukvårdsbiträdes- och undersköterskeutbildning. Vi förutsätter emellertid, att dessa frågor beaktas vid en översyn av sjuksköterskeutbildningen».

Enligt vår mening är detta en så viktig fråga, att den icke får skjutas på

en avlägsen framtid. Det är angeläget att i ökad utsträckning ta vara på befattningshavare, som i underordnad ställning visat stor lämplighet för sjukvårdsarbete. Vidare skulle man med en fastare anknytning mellan utbildningen för den lägre personalen och sjuksköterskekårens få en utbildningsgång, som man på andra arbetsområden alltmer finner lämplig.

Eftersom det är så angeläget att utbyggnaden av utbildningen för alla kategorier sker mycket snabbt, talar dessutom rent praktiska skäl för att man i det läget försöker taga till vara alla möjligheter till samordning i syfte att utnyttja lärare, lokaler och undervisningsmaterial på ett rationellt sätt. En sådan strävan omöjliggöres med nu gällande ordning med strängt åtskilda skolformer och utbildningsvägar för olika personalgrupper.

Om man som i ett aktuellt fall på samma ort kommer att upprätta ett lasarett, ett mentalsjukhus samt ett vårdhem och samtidigt skall sörja för personalutbildningen, förutsätter detta att man inrättar en sjuksköterskeskola samt en yrkesskola för den lägre sjukvårdspersonalen och därjämte på ytterligare ett annat sätt ordnar utbildningen för mentalsjukhusets behov med i vartdera fallet en skoladministration, en lärarkår, särskilda undervisningslokaler, anspråk på praktikplatser etc. Det kan inte vara en rimlig ordning. Ingen tror väl heller att detta är ekonomiskt förnuftigt eller främjar utvecklingen mot ökad samarbetsvilja och förståelse olika personalgrupper emellan.

Vi är medvetna om att även den centrala ledningen för de olika skolorna är splittrad, men med en ytterligare utveckling av det numera etablerade samrådet i dessa angelägenheter de olika myndigheterna emellan borde det vara möjligt att utan tidsutdräkt finna former för en provisorisk samordning skolorna emellan för att sedan snarast möjligt förbereda en definitiv ordning.

För sjukvårdens huvudmän, som i stor utsträckning också påtagit sig ansvaret för utbildningen, är det även önskvärt att komma i åtnjutande av statligt bidrag för utbildningen i dess helhet.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi,

att riksdagen i skrivelse hemställer att Kungl. Maj:t måtte överväga möjligheterna att, i avvaktan på en definitiv lösning, vidtaga åtgärder i motionens syfte, som tillåter huvudmännen för den här ifrågavarande sjukvårdsutbildningen att genomföra provisoriska arrangemang för en samordning av den lägre sjukvårdsutbildningen med den egentliga sjuksköterskeutbildningen.

Stockholm den 25 januari 1962

Anna-Lisa Lewén-Eliasson

Sigrid Ekendahl

Tore Bengtsson